

Žiljės Releivis

(pirma „Naujasis Releivis“.)

„Žiljės Releivis“ yra Sereboj bey Subatoj išdūdam
ir laštūjo ant Bertainio Meto 50 Pen.

Apstelawimai yra nā bile tokio Posto priimami, arba
ir paczoj Drukortioj

J. Replānderio bey Sunaus
Žiljėje. Aukštoje Ulca. 67 (Gobe Str. 67).

Apstelimai,

Drukortij Žiljės Releivio funkciami laštūja po 10 Pen.,

Prisilymai 20 Pen.,

už ložnq smulkeis Raštais išpausq Žilj.

Sromatos dėl Žiljės Releivio paties išrašomos yra
dabar i Žiljē nufuncziamos.

Nro. 29.

Žiljėje, 9. Aprili 1892.

13. Jahrgang.

Kas paskutiniame Gese Swiete nufidame.

Žš Wokietijōs.

Berlyne, 3. Aprili. Ciecorius
Subatoj pirm Pietū i Giraitę Tier-
garten ant Pastwaisktinejimo išwa-
žiamēs buvo ir potam girdejo jis
Pranęsimą Ciecorystes Kanclerio Grows
v. Kapriwi. J karališkaji Baloczū su-
gryžes, Ciecorius Pranęsimą Ministerio
karališkojo Buto von Wedell ir Gen-
drolio v. Schlieffen II. girdejo. Wakare
32 Personos ant Gziasnies pakwiestos
buwo. — Szwentą Dieną Ciecorius
Rytmetij wiens dirbo. Ant Zieg. 10
jis su Ciecoriene i Traices. Baz-
nyczia ant Diewo Szuzžbos nuejo, kur
Konfistorialrotas Dr. Dryander Mišiq
laife.

— Bagal Berlyniską Ceitungą
wadinama „Berliner Tageblatt“ mas-
liska Kagyrunga su Wokietija nor
naujus Kupczystes Suderejimus išwesti.
Suderejimai prasides, kad Moskolijos
wyriaustas Ministeris von Giers po-
wisam pasweikēs bus. Maskoliū Pa-
siuntinys Berlyne Grows Szuwalow
dėl fitū Dalykū wel ant naujo i
Petersburki pawaditas esq. Kaip
girdeta, musū Ciecorius Maskoliū Pa-
siuntiniui sawo Abrozą domanojēs yra.
— Toliaus dar rašoma, kad Masko-
lija wel ant nauju Piningū žyczti
nor.

— Ant Atsiminimo nabastininko
Gendrolio von Alvensleben Ciecorius
6. Brandenburkio Pestininkū Ragi-
mentui Nr. 52 tą Pazėnklinimą „In-
fanterie-Regiment von Alvensleben“
dawēs yra.

— Kagyrunga nū Karalystes Saimo
naujam Ministerprezidentui v. Gule-
burg 36 000 Mk. Algos, 18 000 Mk.
už Namū-Gyžes Atlyginimq, 18 000

Mk. ant litū Dalykū ir 60 000 Mk.
ant pirmo Namū-Žtaishmo, iš wiso
132 000 Mk. prašo.

— Kunigaikščio Bismarckio Užgi-
mimo Diena šiam Mete ant daug
Bietū labay šwēsta buwo. — Ber-
lyne ant tos Szwentes wienoj Swet-
lyczioj 2000 Wyrū susirinkę buwo.
Saimo Deputiertas Profesoris Dr. Del-
brück ant Garbes šios Dienos ilgą
Kalbą laife. — Mieste Wiesbaden
Szwentei ir Kagyrungos Prezidentas
v. Tepper-Laski pribuwo. Szieip dar
Miestūse Magdeburg, München, Augs-
burg, Leipzig, Mannheim, Freiburg,
Düsseldorf ir dar 1. Aprili labay
aukštay šwēstas buwo. — Nū Kuni-
gaikščiu Ciecoriene Friedrich, Karalius
nū Saksū, Waldonas iš Bayerū, Did-
ercikis nū Weimar ir Diberckiene
Motina iš Mecklenburg-Szwerin Bis-
marckiui per Lohrąši Giliukū welyjo.
Baloczūse Friedrichsrub, kur Bismarckis
dabar uffilaisko, tokios 4000 Personos
ant Szwentes susiradę buwo. Tenay
wiens Pons, Wardu Ruperti, garbingą
Kalbą laiko. Bismarckis džiaugsmingay
atflipe ir minedams, kad mes Wo-
kietioj Wienybeje stowim, tay jie gal
ateili iš Wakaro ir iš Ryto, tay jie
pajausti gaus Wiernybes Driutybe.

— Musū Ciecorius Pradžioj atei-
sancio Menestio i Miestą Dancką
keliaudams ir Miestą Stettin aplankys.

— Kaip girdeta, buwēstis Kultaus
Ministeris Grows Zedliž jam prisiu-
lytą Oberprezidento Uredą Hessen-
Rassau Prowincos ne priemēs yra.

— Už giliukingą Pagimdimą Cie-
corienes wel Baznyczioje paprastu
Budu meldžiama tampa.

— Ciecoriska Familija po 22. Aprilio
i naujaji Baloczū prie Miesto Pots-
dam nufeliaus.

— Naujasis Minister. Prezidentas
Grows Guleburg Panedelyj pirmą
Kartą sawo Uredą išpilde. Grows
v. Kapriwi ir ant to Ministeriū Su-
rinkimo atejēs buwo.

— Ciecorystes Kancleris Grows
v. Kapriwi tūjaus po Welykū Szwentes
i Maudyškę Karlsbad ant Atfigaiwinimo
nufeliaus.

Žš Prancuzijōs.

Parizje, 3. Aprili. Apfalts
Anarkistū Wadows, Wardu Ravachel,
išspazino, kad jis prie tū Plyšimū, kurie
pirm trumpo Geso nufidame, kaltas
esq.

— 5. Aprili. Ceitunga wadinama
„Journal de Debats“ rašo, kad wakar
tarp Pusto Dalykū Bulicijos Prezi-
dento wiena Skrynute iš Bletio atsi-
rado, kuri su Plaisinimo Dalyskais
pripildyta buwo.

— Prowincioj Aube du Anarkistu
suimtu tape, kuriūdu per Maskolius išsi-
dame. Mišlyjama kad šitie Wyrāi
pirm keliū Nedeliū prapūlusē Dyna-
mptą pawogę yra.

Žš Maskolijos.

Petersburkij, 4. Aprili. Wiens
garinis Akrotas, kurs iš Perzijos i
Miesta Baku waziamo, ant Jurū su
200 Personais nugrimždēs yra, nesa
jis per-mier apkrautas buwo.

— 5. Aprili. Parako Fabrikej
wakar per 100 Centnerū plyšdami
užšdege. Wiens Buts su 9 Darbinin-
kais i Orq palefe.

Riga, 4. Aprili. Relione ant
Jurū dabar wel walna yra. Ant
Upes Dūna šendien pradėjo Ledai eiti.

Žš Szpanijos.

Madrid, 5. Aprili. Du Anar-
kistu suimtu tape, jiemdwiem Dynamptą
prie Butu Prezidento nū Karalystes
Saimo padedant. Žš tū Raštū, kurie

prie jų surasti buvo, išstrado, kad jie dar Butą Karalystės Saimo ir Karaliskąjį Paloczių i Dra plašinti norejo.

Iš Šveicarijū Žemės.

Wiens garinis Akrutas ant Mariū, wadinamū „Greifensee“ nugrimzdo. Nū 24 Reliaujančziujū 4 nuffendo. Ir czionay Akrutas per-mier apkrautas buvo.

Iš Karalystės Saimo.

Subatoj, 2. Aprili. 46. Susiejimas.

Prie Ministeriū Stalo Miquels, Herrfurth's bey Thielen sufradę buvo.

— Surodyjimas apie Žokaną Gelžkeliū antro Gerumo laikytas tape.

— Reli Deputiertai praše, kad Raghrunga prie Gelžkeliū Budawones Piningus menkiaus czedyti turinti, šieip kitos Žemes mus beweiť su Gelžkelieis per-eis. Upacziy jie praše, kad Ragh-runga Szlezijos Prowincoj daugiaus Gelžkeliū budawoti turinti. — Ant to Gelžkeliū Ministeris v. Thielen atsiliepe, kad nū Raghrungos ant Bagerinimo Gelžkeliū Szlezijos Prowincos 12 Mi-lionū Markiū iwelyti esq. — Žokans ant Galo wienam Kumisijonui ant Apmastymo padūtas tape. Potam tape Surodyjimas apie tą Žokaną lai-kytas, kad naujasis Kiemū Žokans ir Prowincoj Szlezwig-Holstein iwestas butū. Deputiertas Jørgensen nor, kad ir šits Žokans ant pirmo nū wieno Kumisijonos apmastyts butu. — Konzer-watymū Deputiertas von Limburg-Stirum naujā Kiemū Žokaną powisam ne nor. Jis dar iktare, kad šits Žokans tikt wakar senosose Prowincose iwestas yra, ir po trumpo Czeso išsiro-dys, kad wiens arba šits Dawadas

musū Kiemams ne tinka, todel mes su jo Žwedimu i Prowincą Szlezwig-Holstein dar laukti galim. Jam prieš-tarawo Ministeris widutinujū Dalxū v. Herrfurth ir melde, kad šits Žokans ir tūjaus i Szlezwig-Holsteina iwestas butū, nesa Deputiertai šios Prowincos šitā Žokanā wienširdziei prašo. — Jam pritare Deputiertas Hansen. Ir šits Žokans Kumisijonui ant Apma-stymo padūtas tape.

Sesqsis Susiejimas Utarninke nu-sidūs.

Iš Lietuwos bey abiejū Prusū Prowincū.

Lilžeje, 5. Aprili. [Sužeidimas Motynos.] Ukininko Dukte Auguste M. iš R. tape sawo Gimdytojų per-ejusioj Subatoj i Lilžę siustā, jeib ten Swiestā wardūtu. Toktai ji ir dare. Piningus už Swiestā ji už Kumą, Brangwynā ir Pywā išleido. Apfi-gerusi sugrįžo ji Namūn ir su Motyna susibare ir potam susimūše. Ir senasis Dewas ne waliojo, inirtustaję Dukteri nū Motynos attolinti. Kaimynams atėjus, išejo ji laukan ir tiktay antrā Rytā te sugrįžo. Senoji Motyna kentejo didžias Ranczias, ir Nedeldienes Wakare ji pasimire. Ar jos Smertis per Dukteres Rankū Sužeidimą parejo, tai Giriktos Bajekojimai iškrodys.

Iš Lietuwos, 1. Aprili. [Re-palaimos su kulamaje Mašyne] dar wis tankei nusidūda. Taip tape wiena Moterikte ant Dwaro Friedrichs-felde nū Mašynes Sztangos nutwerta ir umay nuzawinta. Taip staigiey iš Gynawezio Atskirtoji palielt ketures Siratas didžiausioj Bedoje.

— Per wieną Dymū Liekoria, yra wiena jauna Mergaite iš U. per sawo wisā Amžią negiliukinga padaryta. Ji buvo wienā Rojā išfinarinusi ir tape wienam Dymū Liekoriai ant Ižgydimu padūta. Tiktay kaip jos Rojā pasi-piktino, tape tikro Liekoriaus Roda prašyta. Mergaite per tai tures, kol gywa, lūga pasilikti ir tiktay ant Krutiū pasiremdama eiti te gales.

Prisiskintujū Sudas Lilžeje.

Pirma Aprili stowejo po Priesiskintujū Aktū 40 Metū senasis, jau pakorawotasis Kupczialniks Israel Warnowsky iš Balu-penū ir 33 Metū senasis, taipjau jau pirm-jaus pakorawotasis Miesininks Hermann Noh-ring iš Ušbalū del Plekimo. Dabar Ap-škusafis Nohring nesa Korawone 2 Metū Lemnyctos del Wagystes. Atsitikimas, tur-fai Apkundimui Gruntā dawe, yra sesqsis: Meturgio Czese Septemberto Mensesi per-ejusiojo Meto buvo Ukininkas Jozupit iš Szusteriū wienā Arkli už 123 Markius par-dawes. Dienoje po Pardawimo ejo Ukinin-kas J. wel ant Turgaus, jeib kitā Arkli nu-sipirktu. Jam prisidraugawojo abu Apšku-stāju, jeib jam prie Pirktimo gelbetu. Ant Karnowskio Welyjimo ejo wisi trys pirma i wienā Karcziamā Gelžkelbwaro Ulyczoj ir gere ten Brangwyno. J. už iğertaji Brang-wynā užmoėti noredams išsitrauke Mašnā. Umay nutwere Karnowskis tą Rankā, kurioje jis Piningus turejo ir jam Mašnā atemes ir iktustines mete tuščaję Mašnā ant Stalo. Tame Czese laite Apškusafis R. an-traję Rankā Ukininko J., ir ji potam dar prieš Krutinę sume. Tada abu Apškusstāju atšojo. Wiqā tą Atsitikimą J. už Sztukā prieme ir lauke, kad jādū wel i Karcziamā sugrįstū; kaip toktai ale ne nusidawe, tai jis weik numane, kad tai jau neįjofia Sztuka neb buvo. Weliaus surabo J. Apškusstaji R. ant Turgaus ir papraše ji, jam jo Piningus atgal atdāti. R. gincyjosi, kad jis neįjofitū Pinaū ne esqš jam atemes. Ir po Su-

Rusidawimas lietuwiskujū Bybeliū.

Ant to Grunto, kuri Moswidas dejes buvo, dirbo jo Brolio Sunus Baltramejus Willentus, kursai Karaliau-cziuje lietuwiskūse Parapijūse Kunigs (1550 iki 1587) buvo, toliaus. Jis Mete 1579 išleido Karaliaucziuje pir-mucziausiey lietuwiskas Pamokšlo Kn-ygas, kuriose Liuteriaus mažasis Katgis-mas su Liuteriaus Brielalba, Ižguldy-mais, Namū Doblhezia, Wencziawonyhtes ir Kriktos Kngelemis radosi. Tame pacziamē Mete išleido jis dar ant kož-nos Nedeldienes išskirtases Ewangelijas ir Gromatas lietuwiskoj Kalboj podraug ju Wiešpaties Kentejimo Rusidawimais pagal ketures Ewangelijas sustatytas. Toms Anygoms buvo dar 53. Per-škyrimas Prarako Sezaiogiaus pridetas. Szidu abu Rasteliu randasi dar dabar Karaliskoj Rnyginyhezioj Karaliaucziuje. Kalba šitūse Rastūse wisay kitoki yra, kaip dabar Lietuwinkū Prusū Žemeje kalbama. Todel mes ne galime žinoti,

ar lietuwiskoji Kalba nū ano Czeso taip labay persikeitusi yra, arba Rast-tojis ne per twirtay yra lietuwiskay kalbeti galejes. Galima dar buti ga-letu, kad ta lietuwiskoji Kalba, kuri tūse Rasteliūse randasi, pagal swetimā, ale ne pagal prusiskujū Lietuwinkū Ižtarimą rasyta yra.

Taipu buvo abiem minetam Wyram passelkus, ben Mažumā už Lietuwinkū dwasiskaję Bedā rupinti ir Diewo Žodi jiems nors iš Dalies arcziaus priga-benti. Wienoš Bybeliū jie dar ne ga-lejo gauti. Jeib jiems ir tos parupin-tos butu, pradejo Augustins Jamundas (1550 iki 1563 Kunigs Kraupiskūse ir Breitensteine, 1563 iki 1576 Mos-wido Bafesejas Ragainej) šwentā Rastā, pirmjausiey naujaji Testamentā, i lieu-wiskā Kalbā išwersti. Jo Darbui Smertis anksybyq Galā padare. Kaip toli jis Bybeles jau perstatęs buvo, kas iš jo Rastū pastojo, ir ar jie prie sekancziujū Perstatymū galejo suwarto-jami tapti, ne yra žinoma.

Bet kq šitie minetiejie tikt geide,

ir kas jiems tikt pradeti likta buvo, toktai wienam Wyui su drutu Koru ir išsilaitancziu Stropumu powisam atlikti passese. Tas Wyrs buvo Jons Bretke, gimes Bammeliūse ne toli Friedlanto. Jis buvo pirma Kunigs Labgawoj 1562 iki 1587, nū 1587 iki sawo Emerczio Mete 1602 jis Ku-nigs lietuwiskoses Parapijos Karaliau-cziuje buvo. Jis pats sawę wadinasi Jonas Bretkunas, Lietuwos Klebonas Karaliaucziuje Prusūse. Roks jo tik-rasis Wardas yra, ar wofiskafis Bretke arba lietuwiskafis Bretkunas (pagal sawo Pajenklinimą: Bredzio Kunas), tai sunkiey satyti galima. Jey jis pas Friedland gimes butu, tay ne twirtay mislyti galima, kad jis gimes Lietu-wininkas buvo, kadangi Miestas Fried-land imanytinay toli nū Lietuwos Ru-bežiū gul. Toktai ale gal buti kaip kožnas nor, wienoš lietuwiskā Kalbā jis tur buti twirtay kalbejes, kadangi jis šieip ne butu tą didnji Darbā (By-beliū Perstatymā) atlikti galejes, ypa-cziey todel, kadangi tūkart dar tokiū

bzios Akū ufigyne abu Apstulūju to Darbo, R. dar gynesi, jis minetoj Karcziamoj ne esąs buwes, norint N. sake, tai esą galima, kad jadu ten buwusiu. Per Ludininkus, kurie tame Gese minetoj Karcziamoj uzfilaike, tape isbrodyta, kad abu Apstulūju tikray ana Darba ten ispromyjusiu. Prisaikintieje isbrado abu Apstulūju, kad ir ne Plehimo, tay ale tikt Wagystes kalu ir nusudyjo deley to Karnowsky ant 1 Meto Kalejimo ir 1 Meto Garbes Prapulbymo. Kohringis gauna prie sawo 2 Metu Lemnyczios dar wieną Metą, jis dabar is Wiso ant 3 Metu Lemnyczios ir ant dar 2 Metu Garbes Prapulbymo nusudytas yra. Kohringis tures dar 2 Metu Pulicijos apdabojamas tapti.

Jau Petnyczioj pradetoji Prowa pries Berną Kardeli Stirkati is Swainū tape Subatoj po ilgo Ludininkū Perklusinejimo pabaigta. Asistitimas buwo sefasis: Raktyje ant 13. Julyjaus perej. Meto nubege Gywenimo Butas, Stalbas ir Skune Darzininko Kardelio Pierago Szrubūse. Kadangi Trobos pries Ugnies Szladą ne buvo ipirktos, turejo P. bide Szladą. Gese Nubegimo buwo po wieno Stogo esancijoses Trobos ne apgywentos. Apstulstafis ilgesni Gese pries Pieragą ir tojo Paczia dibi Keršą turejo, kursai dar del to padidintas tape, kadangi Pierago Pati Apstulstaji nū jo Marczios attolino. Per tai ipyktas, istare Stirkatis tankieh Grumzdimus pries P. bey jo Paczia. Wakare 12. Julyjaus buwo Apstulstafis podraug su sawo Broliu Karcziamoj Jägerkrug. Ant Bieg. 8 1/2 ejo jis su sawo Broliu ir dar su daug kitais Wyrais Namūn. Pateliui tape jis wiens paliktas, ir ne po ilgo Gese ana Ugnis atfirado. Prie Ugnies buwo wiens pirmujū Firsteris Sch. Tam wiens jauns Wyrs dywinay i Akis pāles ir jis todel jo Warbo klauses. Jis gawes tą Atfiliepimą, kad ansay jaunasis Wyrs Stirkatis Wardu esąs. Ir kitiems Zmonems toktai dywinay rodesi, kad St. is Tolo i Ugni žiurejo ir ne gelbejo gesyti. Tam uzmetus, jis esąs Troba uzdeges, jis labay isblyško, taip kad Zmones

twirtay turejo mislyti, jis esąs tą Darbą ispromyjes. Toktai ale ne galejo Prisaikintafis perliudyti, kad St. aną Trobą uzdeges esąs, jie ji per nekaltą istare, todel tape jis paleistas.

Utarninke tape pries Diosininką Kardeli Neumann is didziujū Leitgiriū Prowa deley tycziomis daryto Uzdegimo laikyta. Apstulstafis dirbo prie Rasles Runže didziuse Leitgiriuse. Po Darbo prafe N., kad jam ant Kwitungos Kortos priklaufantieje Markiei uzlipinti butu. Sunus Rasles R. prafe puse Uzmoleszjo uz minetafis Marcius. Todel jis su Grumzdimais atitolino. Jis ant Kiemo tape prafytas, Pakaju laikyti ir gawo wieną Trinki is Uzpatalio, per kuri jis turejo nū Kiemo nuwarytas buti. Sis ant Zemes parwirdams haule: „Palaut, Kupuze, siwakar as tawę jau i Auksti kelsiu.“ Pilus Keršto jis Namūn ejo. Jo Pati potam uzmoleszjo prafytaje Dali Piningū ir potam tape Markiei ilipyti. Namūn parejusi rado ji sawo Wyra jau bemieganti. Potam atfikeles jis tare, jis einas Runžene uzdegti. Jo Moteriske ji melde, toktai minau ne daryti, ale jis to ne klaufe ir isejo. Potam jis wel sugryzo ir atfigule. Troboms be degant jis is Patalo ne krutinofi. Jo Kalbejimas su sawo Paczia buwo ir kitū Zmoniu girdetas, taipojau jo Grumzdimai pries Rasle Runžene bey jos Sunu. Jau pirma buwo Rasle R. jo Paczia del Wiskū Wagystes apstundzusi, taczes grumzde N., jei Butą nū wiskū keturiū Kampū uzdegti. N. tape per kaltą israftas ir ant 3 Metu Lemnyczios ir 3 Metu Garbes Prapulbymo nusudytas.

Wisokia Zinia.

[Didele Nepalaima del Gywoliū Muczujimo.] Maskolijos Prowincoj Nisney Nowgorod Rudikiei wieno bagoto Buro Katę sugawe je su Petrolija aplaiste uzdege ir potam paleido. Nepalaimingafis Gywolis ant Aukšto uzpioko ir po trumpo Geso su Szaudais dengtasis Stogas ussidege.

Potam dar 8 Burū Butai ussidege ir su kitais Trobais i Belenus pawirto. Tawas kaltujū Rudikiū sawo Bute 25 000 Rubliū Popierpiningus pakawojes laike; ir tie wisi sudege.

Pagiezios Noro pilna Slugine Gzetwerge nū Korawones Ramaros Mieste Berlyne ant 18 Menesiu Kalejimo nusudyta tape. Minetoji Slugine nū sawo Bonū del Melawimo ir Nedawadningumo tankieh pabarta buwo. Is Pagiezios ji wiena Diena Pucawimo Pulweri i Walgi imaise, taip kad wisa Szamlija apstirgo.

[Nū zalnierisko Sargo pakautas.] Raktyje ant Subatos Darbininkas Franz Brandt nū zalnieriskojo Sargo, kurs prie Rasaro Z. Wardū Ragimento stowejo, pakautas tape. Minetasis Darbininkas Sargą ant pirmo su Zodzeis, potam su Peiliu apgrumzde. Zalnierus potam ant hepiū Zingsniū ant jo piowe. Kulka jam per Bilwą perejo ir dar wieną kitą Darbininką, Wardu Wilhelm Treber, labay suronyjo. Sargas tujaus po Sziumio nū sawo Szerzanto nukeistas ir nū Uzweizdejimą turincziojo Oficiero perklausinetas tape. Darbininkas Brandt jau pamiręs yra.

Du Waitu, Mieste Wyne Budelu spieliamo. Besibowhjant wiens Waiks kitą Waiką nū wieniulika Metū pakore.

Prisaikintujū Sudas Mieste Graz, Gstreikiū Zemej, Mete 1885 wieną Wyra, Wardū Hulzbauer, ant Smerties

didziū lietuwisķū Rnygū ne buwo. Priegtam nū jo yra kaip koks nepaprastas Daikts pasakojama, kad jis pirmucziausis buwes, kursai Labgawoj be Dulkū kalbejes. Jo Darbas prie Bybeliū Perstatymo prasidejo pagal jo paties Rasyimą 6. Mercą 1579 dar Labgawoj. Pabaiges yra jis tą Darbą 8. Septemberi 1590, tangi jis ilgiaus ne kaip desimt Metū truko. Ale jis rodos keliū Metū Tarpe prie Bybeliū Perstatymo ne dirbes, kadangi jis tame Gese dar ir sawo lietuwisķas Misknyges, kurios Mete 1591 prie Osterberger Karaliaucziuje drukawotos tape, isleido, o priegtam dar ir prie Mete 1587 isleistujū Giesmjū Rnygū dirbo.

Po Pabaigimo sawo Bybeliū Perstatymo melde Bretke Waldzia, kad jo Darbas kitiems lietuwisķay mokantiems Kunigams ant Perziurejimo padūtas ir potam drukawotas taptu. Toktai ale ne nusidawe. Berods tape jis nū Baldzios deley sawo stropaus Darbo pagirtas, berods tape jo lietuwisķos Bybeles ir pagal jo Welyjimą kitiems

Kunigams ant Perziurejimo padūtos, tas Perziurejimas ale taip ilgay truko, kad Raghrunga — bene ant Bretkio Prashymo — po keturiū Metū paliepti turejo, aną minetą Perziurejimą pasfubinti, tūmzyg ji ale ir Rupirkimą hito Rassto Grekio Rnyginycziai paliepe, uz kokią Brekią, tai nier zinoma. Galiausiey Mete 1599 turejo du mokytu Wyru, Profesoriudu Artomedes ir Pouchenius, kita lietuwisķaji Bybeliū Perstatymą atwirajei Rnyginycziai padūti ir ateisentiems Gzesams pakawoti. Ten dar ir fendien hitas Rasstas yra randamas aptūniuse Zrisimuse, bene teks jis tada, kad po ilgū Gesū lietuwisķojo Kalba kumet isnyktu, ant gruntingū Pasimokinimū anos isnykstos Kalbos.

Gzionay tas Klausymas arti gul, todel tos Rnygos ne tape nudrukawotos? Twirta Zinia apie tai niekur ne randama. Bet pagal Istariną jau minetojo ciecoriskojo Dwaro Kunigo, tas Darbas ne wisuse Dalysuse geras buwes ir todel perziurintiems Kunigams ne per labay patikes. Is

Dalies bene tai todel buwo, kadangi jis ne wisuse Dalysuse su Lietuwininkū Istarimu sutikes, is Dalies bene wel del to, kadangi jis ne drutay prie Dr. Liuteriaus mokiskojo Perstatymo laikesi ir todel ant Bartojimo tose Parapijose, kuriofia mokiska ir lietuwisķa Miskia laikoma tape, ne gana lengwas ant lygaus Isguldymo rodesi. Wienof pries tus Dalysus butu galejus Rodos buti. Todel bene bus Pawydejimas, kursai Isleidimui Kleino Giesmjū Rnygū priesnyjos, ir Bretkio Darbą aukštoj Wietoj apskundes. Prie Waldzios ale neywieno ne rados, kursai butu galejes nū Gerumo ano Rassto persliudyti ir ji pries Apkalbetojus uz tarti. Priegtam parejo dar, kad Grekio Albrekts 1568 numire ir jo Sunui ir Pasekejui be sergant Zemes Waldonai ant tokiū Dalysū menkay Geso te turejo. Taipojau ir Grekio Apekunas Jurgis Briczkus nū Anspach Geso ne gawo, apie tokius Daiktus rupintis.

Dar ne wisfas.

nusudyjo. Szita Korawone potam nu
Cecoriaus ant 20 Metu Lemnyezios
perkeista, tape ir jis dabar jau 7 Metus
nufedejo. Dabar isfirode, kad minetasis
Wyras nekaltis yra.

Per didelę Wietrą žiaurinoj Ame-
rikoj daug žklados ikpromyta yra.
Daug žmoniū sawo Smerti rado ir
czeli kiemai supustyti tape. Mieste
Lomanda wisos Trobos ikpustytos yra;
20 Perzonos negywoš pasilikto. Mieste
Augusta 4 žmones sawo Gywasti
palikti turejo. Wietra per 50 Myliū
išsiplatino.

Didziame Rusiminime wiens Dar-
bininkš Dancoj sawę ir sawo Famyliją
apnūdyt norejo, i Walgi Rūda isimai-
bydams. Wyrs ir wiens Rudikis pa-

mire; Pati ir penki fiti Rudikiei jau
neb yra Briegadoj.

Ralfos Wardawimo Trampnas.

12. Aprili ant Bęg. 11: Schmallenintise prie Lascheit,
Oberfirkt. Schmalleningken.

Geriktiski Wardawimai.

D žnugarūse Nr. 3, Dib.: 16,78,20 Hekt.,
Reinertrags: 69,50 Dol., Nauđojimo
Wertybe: 24 Mk., 13. Aprili pirm
Pietu ant Bęg. 9 prie Kautenu Amts-
girikto.

Gr e špelkiū se Nr. 39, Didumas: 20,40,38
Hektarai, Reinertrags: 71,88 M., Nau-
đojimo Wertybe: 75 Mk., 13. Aprili
pirm Pietu ant Bęgoriaus 9 prie Tilzes
Amtsgirikto.

Piktupenūse Nr. 55, Didumas: 0,76,60
Hektarai, Reinertrags: 2,40 Markiei,
13. Aprili pirm Pietu ant Bęg. 9 prie
Tilzes Amtsgirikto.

Berlyno Prekiu-Deveše
Publika Bopertiaus: Piniuakš. 7. Aprili.
100 Rbl. . . . . 209 Rt. 25 Pf.

Apšistelowimai

ant
„Tikes Keleiwjo“

už
50 Peningius
po Bertaini Metro

yra nu wisu cecoriskū Pustangstaltū
priimami.

Apšakymai.

Benno Mey,

Dantu-Liekorus.

Tilžeje, Goldschmiedestraße 9,
prie Rampo Wandens-Ulyezios.

Darzo, Lauto bey Kwietkū
Geklas,

fwieziamie, užflstowint dygstan-
cziamie Lawore, prišiuolo

O. Siemering'io
Falkiu-Drogerija,
Tilžeje.

Wer möchte

bei Anschaffung eines Pianinos
nicht die Garantie haben, billig
und gut zu kaufen. Die bekannte
Fabrik Weidenslauser,
Berlin SW. versendet ihre
schönen Pianinos direct frachtfrei
3 Wochen auf Probe.
Illustrirter Preiscurant gratis.

Jono Fridrikio S tarkio
Kasdieniškos

Ranku - Knygos

iš wotikštos Kalbės i lietuwišką
Kalbą nu Mokytojo Jurgio
Mekščacio perwerštos, kuriose
Rytmeccio ir Wakaro Maldos
ant kojnos Dienos per wisą
Nedęle yra, ir nobažni Paragint-
mai, Maldos bey Giesmes ant
wisu ewangeliškū Szwenciu ir ant
wisokiu Czesu ir Pasilaisima žmo-
giskio Gywasties, Sweikatoj, Li-
goj ir Smertije, — yra išdruka-
wotos ir prie manes kaip ir
wisu Lietuwos Rnyginintu pirkti
gaunamos.
J. Reylenderis bey Sunus.

H. Post'o Zopostas,
pasidaras iš
lietuwiškū Franko Mikkingiū,
lietuwiškū Oranto Mikkingiū
bey wisokeropū dibesnū ir mažesnū Raštu wotikškoj
bey lietuwiškuj Kalboj, yra nu musu pirktinay igytas
ir prišiuolom **H. Post'o Zoposto** Dalytus ant ikšioliskū
Prekiu.
J. Reyländer bey Sunus,
Tilžeje.

Ant didziausio Padabojimo
Aliems toznojo Zmogaus.

Tikrasis Dro. White's Aktū
Wandū, kurjai jan nu pat 1822 tu-
leropose Zemes Dalyse taip labay my-
limas yra pastojes, yra wisoleropiems
Pastuytaisymams Progos dawes; prieš
tai yra ale galima apšilaugoti, kad
perlant wienat tikrojo Dro. White's
Aktū Wandens po 1 Marki nu
Traugott Ehrhardt Miestelyj Delze
Tyringiuse, o ne ko kitks prašoma
tampa; nes hitas wienat yra iš Tiesos
tikrasis, turai wisotinaji Swieto Gyw
yra užšilpnes. Tasai pareina i Kup-
czyte isilguy teturkampiniuse Sti-
flo-Bleczkose su nutrumpintais
Kampais, aikšey matomu Stiflo
Raštu tais Jodzeis: „Dr. White's
Augenwasser von Traugott Ehr-
hardt,“ geltonu užšipinimo Jen-
flu, Wario-Brongjes Raštu, kur-
jai mano Kupczytes Urašą: „Trau-
gott Ehrhardt in Delze“ neš, su
hale stowinczin Kariun-
zenflu kaip Sargybes
Marke bey Peezywe-
cziu hitos Sargybes-
Markes uzdarytas yra.
Prieš Pastuytai-
synus yra graudenama. Tasai
yra gaunamas sekanciose Tilzes Aptie-
kose, Aptiekoj prie auffsinojo Creliaus,
Kariunos Aptiekoj bey Wächter'io žalio-
joj Aptiekoj.

Pigin Markkiniu

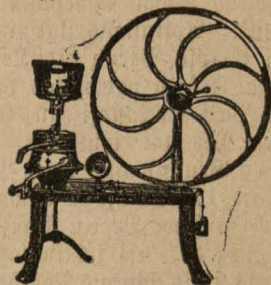
prie Bono
Ruhnan,
Tilžeje, Wolkecziu Ulycz. Nr. 64.
Wirkeninkai Tilzes Moterū-
Drangsties.

Liekarstwa, wadinama
Dr. Spranger'sche
Heilsalbe,

atima Karsti bey Standėjimā
wisoms Ronoms bey Standu-
liems ir prawaro tolesni Pasi-
piktinimā, istrauka wisus Pulius
be Pjowimo. Ighydo trumpame
Czese kielwienu Rong, kaip antay:
piktus Pirštus, wisofius ir pase-
nusus Standulius, kaip antay
prie Kojū, nuhalusius Sanarius,
piktą Krutinę. Prie Kallō-
Standėjimā, Durimo bey Ru-
garos Durimo, Spandimo, Plē-
šimo ji taukley Palengwinimo
daba.

Gaunama pažyštamose Aptē-
kose po 50 Pf. už Dezele.

Drösse & Ludloff'o

be Bildejimo

einanczias,
geriausias ir prascziausias
Rankoms waromas

Pieno
Rugriejimo
Maszynas
šio Czeso.

Premijotas musu ir swetimuse
Zemese.

Lengwianis Warymas!
Mentianis Rusiwartojimas!
Gyszcianis Rugriejimas!
Suciedyjimas Pieno iki 2 1/2 Sto-
pos ant 1 Swaro Swiesto.
Aukšne Medalje: Prag 1891.

Wienatyji
Pardawimo Wieta:
Karl Manleitner,
Tilžeje.

Sechzig Kirchenlieder
für die Schule.

Borrätzig bei
J. Reyländer & Sohn.

